

Tarihin Derinliklerine Kara Bir El : Mano Negra

Furkan elik

13.11.2019

Dünyanın dört bir yanından gelen işçiler, Birinci Enternasyonel’de mücadele yöntemlerini, toplumsal devrimi ve devrime giden yolları tartışmak için bir araya gelmişlerdi. Bakunin, “Özgürlüğe giden yolda, özgürlükten vazgeçilemez.” dediğinde Enternasyonel içerisinde anti-otoriter bir kanat oluşmaya başlamıştı. Bakunin’in bu fikri kırılma yaratmış ve sonrasında 1872 Lahey kongresi ile birlikte anti-otoriter kanat Enternasyonel’den ayrılarak Anarşist Enternasyonel’i kurmuştu. Bu yeni Anarşist Enternasyonel’in kurulmasıyla birlikte farklı coğrafyalarda anarşist hareketler belirginleşmeye başlayacak, temaslar ve etkileşimler hızla artacaktı.

Bakunin’in fikirlerini benimseyen işçiler kendi coğrafyalarına döndüğünde anarşist bir hareket filizlenmeye başlamıştı. 1881 yılında, İspanya Bölgesel İşçi Federasyonu (FTRE) anarşist kolektivizmi benimseyerek İspanya’da mücadeleyi büyütme strateji olarak belirlemiş, kurulduktan bir sene sonra 60 bin üyeye ulaşarak toplumsallaşmıştı.

Eller Karaya Boyanıyor

FTRE ile işçi mücadelesinde anarşist hareket büyürken bir yandan da Endülüs bölgesindeki köylülerde daha radikal bir hareketlenme başlıyordu. Cadiz bölgesinde daha çok hissedilen bu radikalleşme, köylülerin kendilerini sömürenlere karşı koyuşlarından başka bir şey değildi. Kendilerine karşı şiddet uygulayan generallere, toprak ağalarına, patronlara karşı silahlı eylemler düzenliyorlar, zenginlerin mallarına el koyuyorlardı. Tüm bu eylemleri sahiplenmiş biçimleri de oldukça ilginçti. Ellerini kara boyaya bulayıp kapılara el izlerini bırakıyorlardı. Bu imza şeklinin Kara El (Mano Negra) adında bir örgüt yaratması kaçınılmazdı...

Açlık Çoğunluktur

*“Ve bilinmez sanılır geleceği
Bir demiryolu makasçısının
Oysa kesinlikle yazılmıştır
Her sevgi kitabında
Aslanan açlıktır...
Açlık çoğunluktur.”
Turgut Uyar*

Mano Negra (Kara El), İspanyalı köylülerin oluşturduğu bir örgütlenmeydi. Kurak geçen yazlar hiç mahsül alınmamasıyla sonuçlanıyor, bu da köylüler için açlık demek oluyordu. Halbuki topraklardan ticaret yapan zenginlerin, üretimi yapan köylüleri sömürenlerin ve burjuvaların ambarları hınca hınç doluydu.

Mano Negra, bir şey yapmalıydı çünkü açlık çoğunluktaydı. Önce birkaç kova siyah boya aldılar ve daldırdılar ellerinin tekini kovalara. Sonra dayandılar, ağzına kadar dolu ambarlara. İlk eylemleri buydu. Zenginlerin ambarlarını soydular ve kendilerinin ürettiklerini, kendilerine dağıttılar. Çünkü, 1880’li yıllarda Endülüslü bir köylünün fazla seçeneği yoktur. Açlık kapıya dayandığında burjuvaların kapısında köle olup yalvarırsın. Yalvarmazsan da açlıktan ölürsün. Ama durun, başka bir seçenek daha vardı. Mano Negra kapkara olmuş elleriyle geliyordu! Zenginlerden çalacaklardı...

Devlet Hep Zengini Korur

Mano Negra’nın ilk eyleminin üstünden yıllar geçti. Kendi adaletlerini sağlamaya devam ettiler. Eylemler arttıkça, kapılardaki kara el izleri de artıyordu. El izleri arttıkça kaçınılmaz olan, oldu. Devletin ordusu burjuvaları korumak için harekete geçti.

Takvim 1892’yi gösterdiğinde Cadiz Eyaleti’nin Jerez şehrinde büyük bir isyan patlak verdi. Yıllardır süre gelen ezilmişliğin, aşağılanmışlığın ve açlığın sonunda isyan kaçınılmazdı. İşçiler, köylüler... Herkes oradaydı. Şehirdeki devlet dairelerinin çoğu yıkılmış durumdaydı. Mano Negra, o gün kocaman bir kara eldi. Herkes Mano Negra’nın kapkara ve sıkılı tek bir yumruğu olmuştu...

General Martinez Campos komutasındaki ordu, Jerez’e gelerek isyanı bastırmak için saldırıya geçmişti. Oldukça kısa sürede, sayısı bilinmeyen bir çok insanı katletmiş, 3 bine yakın kişi tutuklanmıştı. Jerez

İsyam'ın, Mano Negra'nın daha önce yaptığı eylemleri organize ettiği iddiası ve Mano Negra üyesi olduğu gerekçesiyle 4 anarşist Jerez Meydanı'nda idam edilerek katledilmişti.

El İzleri Unutulmayanlar

Jerez İsyamı'nın üzerinden bir yıl geçtikten sonra, Barcelona'da askeri bir tören sırasında General Martinez Campos görünür. Anarşistlerden Paulino Pallás da törenedir. Bir yıl önce katledilen yoldaşları için oradadır Paulino. Katledilen yoldaşlarının el izleri hala bazı kapılarda duruyorken, unutmak Paulino için mümkün olmamıştır. Ve işte şimdi hesap sormak için generalin yanında, elinde bir bombayla durmaktadır. Eylemi gerçekleştirir Paulino fakat general yaralı olarak kurtulmayı başarır. Paulino Pallás ise yakalanır. Pallás yakalandığı sırada Jerez'de idam edilen anarşistleri unutmadığını anarşizm sloganlarıyla haykırır. 2 hafta sonra da Pallás yaptığı eylemden dolayı idam edilir. Fakat el izi hala birçok duvarda onu hatırlatır.

Başka Kara El'ler

Cadiz Bölgesi'nde ellerini kara boyayla boyayanlar farklı yıllarda, farklı coğrafyalara ulaşmıştır. Manu Chao, yıllar sonra bir müzik grubu kurmuş ve adını Mano Negra koymuştur. Cadiz'deki Mano Negra'dan bağımsız olarak Güney Amerika'da aynı isimle bir çok örgüt kurulmuştur.

Hatta Birinci Dünya Savaşı'nın çıkış bahanesi olarak gösterilen Avusturya Arşidükü Franz Ferdinand'ın Saraybosna'da uğradığı suikasti gerçekleştiren Gavrilo Princip'in de dahil olduğu örgütün adı Kara El'dir. Bu örgütün ideolojik olarak anarşizmle alakası olmasa da Princip, Kropotkin'in yazılarını okuduğundan bahseder, halk hareketinin önemli olduğunu vurgular. Dönem itibari ile bazı halk hareketleri anarşistlerin kral-impator-generallere yaptıkları eylemlerden ilham alırlar. Kara El örneğinde olduğu gibi anarşistlerin toplumsal hareketlere etkisi sadece yönetsel anlamda kullandığı tekniklerle değil iktidarlara karşı olan kararlı mücadeleleri ve büyüttükleri pratikler sebebiyle olmuştur.

*Jerez hapishanesi'nde bulunan Mano Negra'lı tutsakları resmeden gravür.

Anarşist Kütüphane

Furkan Çelik
Tarihin Derinliklerine Kara Bir El : Mano Negra
13.11.2019

Bu yazı Meydan Gazetesi'nin 51. sayısında yayınlanmıştır.

tr.anarchistlibraries.net